

Jejislatvement رومالی، دینا یہودی پر۔ « بن اروپائی بوندن دھا موجز و معجز بر تعریف بیلمیورم »

« رومانک یہودی دیدیکی اوروپا دینی بزم » خیف [۱] دیدیکز دین اکلارسیق طیبی اوخصوصہ بزدہ اوروپادن آریلاز . شو، حسابجہ بزم دہ اوروپالی اولقلغز ایچون اسکی یونان مدینتی وروما قاتوتی بحق بیلمہ من، تمیل ایتمہ من ایجاب ایدر . »

صاحب مقالہ « رومانک یہودی دیدیکی اوروپا دینی بزم خیف دیدیکز دین اکلارسیق » شکندہ کی افادہ شرطیہ سیلہ مقصدینی براز بولانیقلغہ سوق ایتمک ایستہ مش ایسہدہ یہودیت واسلامیتک، خیف کلہ سندن اکلایشیلہ حق معنایہ کورہ یکدیکرینک عینی ویاضدی اولسنی قبول ایتمک طیبیدر کہ یک کولنج اولہ جغندن بز میرمومی الہک مقصدلرینی ہرکسک اکلایہ بیلہ جک بر افادہ ایلہ شو یولہ توضیح ایدیورز . دیمک ایستیورلر کہ :

— « رومان » کورہ اوروپا مدنیہ یونانی، حقوقیات نقطہ نظرندن رومالی، دینا یہودی پر . بکا کورہ دہ مسلمانلق یہودی لکدن بشقہ بر شی دکلدر . شو حسابجہ یونانیلرک مدینتی ورومالیلرک قانونلرینی آدامز قالمشدر . شونلری دہ آلام، تام بر اوروپالی اولہرق ایلمک ایچندن چیقام ...

قارئین ظن ایتمہ سینلر کہ بز بورادہ قرآنک متعدد یرندہ مذکور اولان « خیف » کلہ سندن مقصد نہ اولدیقتہ ونہ موقعہ استعمال ایدلکارینہ و بو فکرک فصل بر ہذیان بارد اولدیقتہ دائر مناقشاتہ کیریشہ جکز . بوکا قارئندہ لزوم کورمنہ . مسئلہ بی عطف نظرینز یالکمز مزاحی ماہیتہ درہ بناء علیہ صاحب مقالہ بی براز دھا دیکلیہ لم . مومی الہ بو حکم علمیسنی ویردکد انصرکہ خلاصہ دیور کہ :

— ایکنجی سلطان محمد استانبولی فتح ایلدی ؛ فقط یزانسک حرثہ صاحب چیقمدی . یزانسک کتبخانہ لرینی یاقدی، دارالفنونلرینی بیقیدی . معلم و مدرسینلرینی دفع و طرد ایلدی . بو علما اوروپاہ کتیدیلر، اورادہ رنہ سانس یعنی تجدد دورینی حصولہ کتیدیلر، اگر فاتح یزانس دارالفنونی بطریق خانہ قدر حیاہ ایتمک دکل، وجودینہ کوز یومہ ایدی اوعلی دارالفنونلرک بزم افاضہ ایدہ جکی نورعلم و عرفان ایلہ ہان یوکسلر و ترقیاتدہ بویلہ درتیوز سنہ کریسنده قالمازدق . روجہ ولاتینجہ لسانلرینہ واقف اولان فاتح تعصبہ قاپیلہرق او قدر علما و فضلا ییزانسیون دفع و طرد ایتمی سبیلہ درکہ « لور فیروس » ک منطقہ دائر یازدینی « ایساغورغا » یہ یعنی مقدمہ یہ تورلو تورلو اعلالار یاہرق آیلر جہ « عصر لرجہ اولہ جق » اوغراشدیغمنز حالہ شو کلہ نک معناسنی اولسون اکلایہ جق بر آدم بولہ مامشدر .

صاحب مقالہ عدم ترقیمزک ویا انحطاطمزک عامل اصلینسی کشف ایدیور :

[۱] بوکلہ دہ ترتیب سہوی واردر . طوغروسی (خیف) اولہ کرک .

دیگر طرفدن مذکور جمعیتک کشاد ایتمیکی مکتبلہ کیدن مسلمان طلبہ و طالباتک پدرلرینہ ابلاغ کیفیت ایدیلکدہ و چو جقلرینک محافظہ سی طلب ایدیلکدہ اولدیغنی دہ ممنویتلہ خبر آلدق . حکومت عزم ایتمکدن صوکرہ البتہ بونک اوکنہ کچہ بیلر . ہیئت اجتماعیہ بی انحلال معنویدن مصون و محفوظ بولوندورمق ایچون ایشی یالکمز نصایحہ براقق کافی دکلدر . برطرفدن ارشاداتہ دوام ایتمک، دیگر طرفدن دہ حکومتجہ اوفتالک اوکنہ کچہ بیہ چالیشمق لازمدر . انجق بویلہ اولورسہ قائلر، اخلاقسز لقلر قالفہ بیلر . زیرا قرآنک منع ایدہ مدیکی چوق شیر واردر کہ حکومت اونلری منع ایدہ بیلر . حکومتک اورالہ دوام ایدن طلبہ و طالبات ولیرینہ چو جقلر یکیزی محافظہ ایدک، دیہہ اخطار ایدہ بولونمسی جدآ شایان تشکر در . ان شاء اللہ چوق کچمکسزین حکومتک یک خیرلی اولان بوتشبتانندہ موفقیات فعلیہ حاصل اولور .

یزانس دارالفنونی احیا

ملی سرمدہ ییزانس حرثہ

معارف وکالتندہ کی تألیف و ترجمہ دائرہ سی قیلاسیک آثارک تورکجہ ترجمہ سنہ لزوم کوسترمیش و بونی غزتلرلہ دہ اعلان ایتمش . بومناسبتلہ دارالفنون معلملرندن نجیب عاصم یک طرفندن یازیلش بر مقالہ کچن کونکی اقدام غزتلہ سندن منظور من اولدی . بومقالہ بی اوقور اوقرماز حیرتلر ایچندہ قالدق . محرر، اوروپالیلردن کری قالمامزک اسبابی کشف ایدیور ! ہم نہ ہم کشف ! شمیدی بہ قدر هیچ بر عالم بوکا موفق اولہ مامشدر ! بوتون محررلر، مؤلفلر استانبولہ ییزانس روخک بوسوتون سوکولہ مدیکندن شکایت ایدوب طور دقلری جالہ نجیب عاصم یک، ییزانس دارالفنونی — کہ دارالفنونلر ملتک روحیدر — یاشامادیغندن طولای فاتحی مؤاخذہ ایدیور و ییزانس دارالفنونک ادامہ ایدیلدیکندن، « توارث ایلدیکمز ییزانس ایلمک حرثہ صاحب چیقمادیغمنز دن » عظیم تأثرلر طویور . دیور کہ :

« روجہ ولاتینجہ کبی غربک ایکی مدنی دینی دہ بیلن فاتحک استانبولہ ییزانس دارالفنونی، بطریق خانہ قدر حیاہ دکل، حتی وجودینہ کوز یومہیدی، بوکون بورادہ قرون وسطی حیاتی یرنہ عصری بر عرفان بولنور، بللی باشلی غرب ملتندن تام درتیوز سنہ کریدہ قالماز ایدک . »

بو مطالعہ بی درمیان ایدن علی العادہ بر آدم دکل، بردارالفنون پروفیسوری اولدیغنی دوشونورسہ ک بونک قارشوسندہ کولمکی، یوقسہ آغلامقی لازم کلہ جکندہ انسان شاشیر .

ینہ بودارالفنون پروفیسوری دیور کہ :

« ارہ نست رومان ملت نہدر ؟ موضوعی اوزرینہ ویردیکی برقونفر سندن اوروپالی بی مان مان شویلہ تعریف ایدیور : « بز مدنیہ یونانی، ادارہ

بیزانسون؟ هر حالده بوعلماء کلیسا منسوبیندن عبارت ایدی . فاتح ایسه بطریقخانه بی محافظه ایتمکله بیزانسون اسقولاستیک عضویتی تخریب ایتمش اولموردی . بو حالده نه دن بر موجودیت علمیه تظاهر ایتمدی و بز قسماً اولسون مؤثر اولدی ؟

اک غریب کوردیکمز دیگر بر مسئله ده « ایساغوجی » نك معناسی خصوصنده اسلام منطقجیلرینه پک طمأنه جهالت اسنادیدر . نه قدر تدقیقیزلکدرکه یونانجه دیه بیکلرجه حلد کتاب ترجمه ایدن و غربک دور تجدیدینک عامل اساسیلرندن بولان اسلام ترقیات مقدمه سی یوقدر کوچوک و ابتدائی بر شکله قونیلیور . صاحب مقاله اینانسین که بو آثار مقدمه من آراسنده بوکون هاملتونک منطق ایله بوی اولچه جک آثار منطقیه من موجوددر .

هر نه ایسه مادام که بوکونکی دارالفنونک انحطاطنک علت اصلیه سی کشف ایدیلشدر؛ او حالده آوروپالی اولمق ایچون همان بیزانسون دارالفنونی احیایه تشبث ایتمکدن ، بیزانسون اینلک حرشته صاحب چیقمقدن باشقه چاره یوقدر !

غریبلاشمق طرفدارلرینک هنوز حل ایدم مدکاری مسائلدن بریسی ده : هانکی غرب ملتی مقتدایه طنین لازم کله جکی مسئله سی ایدی . ایشته نجیب عاصم بک بونی کشف ایتدیلر . آرتیق بو خصوصده ترده محل یوقدر : یونان مدنیتی و روما قانونی تمثیل ایده جکمز . بیزانسون دارالفنونی احیایه بیزانسون اینلک حرشته تصاحب ایده جکمز . کوردیکزمی سر ترقی وانکشافی ؟ باقلم دهانلر کوردیکمز ، نه لر ایشیده جکمز ؟

امراض اجتماعیه مزه دوا کلیاتی

- ۱ — احمد نظمی افندی طرفندن (امراض اجتماعیه مزه دوا کلیاتندن) عنوان عمومی آتنده ، مملکتک رفاه اقتصادی و زراعیسی تشویق اوغورنده نشره باشلانیلان مفید کتابلرک برنجیسی : (آغاچ دیکمه نك و زرعیاتده بولونمه نك دینی واجتماعی فوایدی و بوبابده معلومات نافعه) بی محتوی یتش قدر احادیث نبویه مستنددر . فیاتی ۱۲ بچی غروشددر . پوسته اجرتی بش غروشددر .
 - ۲ — (حیوان یتشدیرمه فضیلتی) نام کتابدرکه قویون ، کچی ، اینک ، ماندا ، طاووق ، هندی ، آت کبی حیوانات اهلیه یتشدیرمه نك دینی واجتماعی فوایدی ، کلب و خنزیر کبی بعض حیوانات حقنده ده معلومات نافعه وحکمییه بی محتویدر . یوزی متجاوز احادیث نبویه مستنددر . فیاتی ۲۰ غروشددر . پوسته اجرتی بش غروشددر .
 - ۳ — (صنعت فضیلتی) نامنده صنایعمرک انکشافنه خادم برکتابدیرکه یوزلرجه احادیث شریفیه مستند و برچوق حقایق علمیه و فنییه بی محتویدر و در دست طبعدر .
 - ۴ — (تجارت فضیلتی) نامنده تجارتیمزک انکشاف و ترقیسنه رهبر برکتابدیرکه یوزی متجاوز حدیث شریفی و برچوق وثائق محتوی علمی واجتماعی برکتابدیر و در دست طبعدر .
- محل توزیمی استانبولده باب عالی جاده سنده رشید افندی خاتنده (سبیل الرشاد) اداره خانه سیدر .

شهزاده بائی : وفاف اسلامیه مطبعه سی

بیزانسونک علم و عرفانی آله مدیغمز ایش ! بو خصوصده قباحتیله ده فاتح سلطان محمد . بیچاره فاتح بطریقخانه بی محافظه ایلدیکی و بیزانسون روحی تماماً ایحا ایتمدیکی ایچون بر چوقلریمزک دشمنانه معروض . بیزانسون مدنیتیله بزی تماماً آشیله مدینی ایچون ده نجیب عاصم بکک مؤاخذه سنه اوغرایور و صیرتنده کتبخانه لری یاقق ، دارالفنونلری ییقمنق کبی مدنی بر جنایت یوکلیدیور . و بو جنایت مدنی بر غرب مؤرخلری فاتحک بطریقخانه بی اولان توجهندن طولانی برای خاطر سولیورلریمش ! بو حقیقت تاریخیه بی یالکمز نجیب عاصم بک میدان قویور .

بوکبی یوکسک نتایج علمیه واقف اولماق نه قدر ایدر . مثلاً بو حقیقتلر بوندن اون آی اول اورتیه قونیلسده نظر دفته آلسه ایدی آیاغمزه قدر کلمش اولان یونانیلری مملکتیمزدن قوغمق ایچون احتمالکه بر آز دوشونمک ایجاب ایدردی . لویید جورج ورفقاسنک یونانه ، بزی تمدین ایتمک وظیفه سی تحمیل ایللری کیفیتک علم و وزیرنه مؤسس اولدیغی ، و اساس مقصد صحیح النسب بر یونان مدنیتک بزه افاضه سی بولدیغی اکلایه رق حرفلره عادتاً « های الله راضی اولسون » دیمه من لازم کلیردی . و باجولاسلرک ، استرکیادیس لرک بر وظیفه تمدین ایچون کدک دیمه لری آرتق بزه طاغیر قدر کران کلزدی .

بر غریب نقطه ده اوروبا ترقیاتنده کی رهنه ساسک عالمی اوله رق بیزانسون دارالفنونی مدرسلری کوستریله سیدر . حالبوکه استانبولک فقهی زماننده غربک رهنه سانس دوری تام یوزیاشنی ا کمال ایتشدی . کرک فلسفی و کرک ادبی تجدید نهایت بولمق یعنی تماماً تقرر ایتمک زمانلرینه یاقلاشمشدی .

دیگر طرفدن تجدیدات ادبیه و بدیعییه قوجا قافایوب کونوردن تجدیدات فلسفیه و علمیه ده بیزانسونلر بک کبری ایدیلر . اسقولاستیکلری (فلسفه لاهوتیه) قوبو و ثابت بر حالده ایدی . حق بیزانسونلرک آثار فلسفیه سی یالکمز فلسفه لاهوتیه اولمقی طولانیسیله عربجهیه ترجمه بیله لزوم کوریلماشدی . و مثلاً فلسفه مجرددن عبارت بولان افلاطونک و ارسطونک بوتون آناری ترجمه ایدلمشدی . حالبوکه غربده استانبولک فتحندن ایکی اوج عصر اول ابن رشدک ، ابن سینانک آناری واسطه یله اسقولاستیک ایله ارسطو فلسفه سی آراسنده مخاصمات باشلامش ، کاه اون دردنجی عصرک ایتدلرند « سن توما » نك غیرتیله ابن رشد مغلوب اولمش ، کاه اون بشنجی عصرده باله دارالفنونک معاونتیه ابن رشدک ارسطوسی حاکم اولمش و بویلری کبری مجادلات فکریه مشاهده ، تجریب و استقرا اساسلری توحید ایدرک دور تجدیدی حصوله کتیرمش و بو وجهله ترقیات اخیره تمللری تأسیس ایدلمشدر . فرض ایدلم که بیزانسون ده یوکسک بر موقع فکری و علمی ده